

00 000 Dossiertitel
INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen aan de Minister van Economische Zaken voorgelegd over de geannoteerde agenda van de informele Raad voor Concurrentievermogen en Telecom op 17 en 18 juli 2017 (Kamerstuk 21 501-30, nr. 407), het verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van 29 en 30 mei 2017 (Kamerstuk 21 501-30, nr. 406), het verslag van de Telecomraad van 9 juni 2017 (Kamerstuk 21 501-33, nr. 658), het BNC-fiche SOLVIT-actieplan (Kamerstuk 22 112, nr. 2357), het BNC-fiche Verordening generieke onderzoeksbevoegdheid (Kamerstuk 22 112, nr. 2358) en het BNC-fiche Verordening voor het creëren van een Single Digital Gateway (Kamerstuk 22 112, nr. 2359).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Ziengs

De griffier van de commissie,
Nava

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	4
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	6
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	7
II Reactie van de Minister	8

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken die op de agenda staan van dit schriftelijk overleg naar aanleiding van de informele Raad voor het Concurrentievermogen en Telecom op 17 en 18 juli 2017. Zij zijn tevreden met de inzet van de het Nederlandse kabinet, zoals verwoord in de BNC-fiches die voorliggen. Zij hebben de volgende vragen.

BNC-fiche Solvit-actieplan

De leden van de VVD-fractie constateren dat de regering aangeeft dat zij hogere verwachtingen heeft van de ambities van andere lidstaten met betrekking tot het actieplan. Om welke lidstaten gaat het hier? Hebben deze lidstaten gezamenlijk een meerderheid? In 2015 is een paper geschreven en zijn er verbeterpunten aangedragen. Is er opvolging gegeven aan deze verbeterpunten? Zo nee, waarom niet? Hoe denkt de regering een SOLVIT-plan met een hogere ambitie te gaan realiseren?

BNC-fiche Verordening generieke onderzoeksbevoegdheid

De leden van de VVD-fractie vinden een goed functionerende interne markt in Europa van groot belang. Handhaving van de regels voor de interne markt is daarbij belangrijk. Als er lacunes zijn, moet bekeken worden of die opgelost kunnen worden. Maar het voorliggende voorstel voor een Verordening generieke onderzoeksbevoegdheid zien deze leden absoluut niet zitten. Met dit voorstel wordt een veel te vergaande nieuwe onderzoeksbevoegdheid op de terreinen interne markt, landbouw en visserij, transport, milieu en energie in het leven te roepen om uitgebreide, vertrouwelijke, kwalitatieve en kwantitatieve bedrijfsgegevens van ondernemingen op te vragen. De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat het voorstel niet proportioneel is. De uitvoeringslasten en de administratieve lasten zijn te hoog en niet in verhouding tot het doel dat men wil bereiken.

Deze leden lezen dat het subsidiariteitsoordeel voorlopig negatief is. Wat betekent dat precies? Waarom is dat niet gewoon negatief, aangezien het kabinet niet overtuigd is van de noodzaak van een wetgevend optreden op EU-niveau omdat er momenteel voldoende bronnen zijn waar de Commissie marktinformatie kan vergaren?

De leden van de VVD-fractie lezen dat Nederland in Brussel met een groep van eensgezinde landen zal optrekken om dit voorstel van tafel te krijgen dan wel in te zetten op een gewijzigd voorstel. De voorkeur van deze leden gaat nadrukkelijk uit naar het van tafel krijgen van het voorstel. Welke mogelijkheden ziet de Minister daarvoor? Welke mogelijkheden ziet de Minister om het bestaande Single Market Scoreboard te verbeteren?

Met betrekking tot het krachtenveld vragen deze leden hoe dit veld er precies uitziet. Welke lidstaten nemen welke positie in en welke lidstaten vindt Nederland aan haar zijde?

Er zijn een aantal alternatieve voorstellen gedaan met betrekking tot deze verordening. Hoe realistisch is het dat een van deze alternatieven wordt ingezet, mocht deze verordening niet genoeg steun ontvangen?

BNC-fice Single digital gateway

Nederland pleit voor een interne markt. Hoe verhoudt deze verordening zich hiertoe? Recent is ook een voorstel voor een Europese e-kaart voor diensten gedaan, welke specifiek ontwikkeld is voor bedrijven. In het huidige voorstel wordt aangegeven dat ook deze verordening van toepassing is op bedrijven. Welke rol speelt de e-kaart in de single digital gateway?

De Europese Commissie verwacht dat de single digital gateway binnen twee jaar geïmplementeerd kan worden in alle lidstaten. De regering geeft aan dat dit negatieve consequenties kan hebben voor Nederland. In hoeverre kan ervoor worden gezorgd dat Nederland de kans krijgt het nieuwe systeem goed te implementeren en tegelijkertijd ook de gewenste kwaliteit kan blijven bieden?

De regering geeft aan dat dat meerdere lidstaten kritisch zijn met betrekking tot de uitvoerbaarheid. Zijn er lidstaten die specifiek de zorgen van het Nederlandse kabinet delen?

Richtlijn versterken bevoegdheden nationale mededingingsautoriteiten: nadere informatie en vergelijking

De leden van de VVD-fractie zijn er natuurlijk voor dat de EU-lidstaten goed functionerende en onafhankelijke mededingingsautoriteiten hebben. Dat is ook goed voor het Nederlandse bedrijfsleven, de interne markt en een gelijk speelveld. Over de richtlijn versterken bevoegdheden nationale mededingingsautoriteiten zijn echter nog teveel zaken onduidelijk. In hoeverre klopt het dat de Autoriteit Consument en Markt (ACM) op basis van de richtlijn ook het recht krijgen om mobiele telefoons, laptops en tablets te doorzoeken als zij marktmisbruik vermoedt? Wat vindt de Minister daarvan? In hoeverre heeft de ACM die bevoegdheid nu al?

Deze leden vinden het belangrijk dat mededingingsautoriteiten onafhankelijk en onpartijdig kunnen zijn. Wat zijn de gevolgen van de invulling van de op zich logische eisen dat de mededingingsautoriteiten de taken en bevoegdheden onpartijdig uit mag voeren? In hoeverre is het vaststellen van algemene beleidsregels nog wel of niet mogelijk als er straks geen politieke of andere externe inmenging en geen instructies van overheidsinstanties meer mogelijk zijn?

Wat zijn de gevolgen van de expliciete verplichting dat lidstaten erop toezien dat de nationale mededingingsautoriteiten beschikken over de nodige personele, financiële en technische middelen om hun kerntaken uit te voeren. Kan een ACM hier straks een beroep op doen voor extra budget? Wie bepaalt dat? Hoe wordt ervoor gezorgd dat de mededingingsautoriteiten straks wel efficiënt blijven werken?

Nederland heeft eerder kanttekeningen geplaatst bij de noodzaak van het voorstel waar het gaat om harmonisatie van nationale mededingingsregels. Wat is daar nu de stand van zaken?

Wanneer is er meer duidelijkheid over de gevolgen voor de Nederlandse clementieregelgeving (om onder bepaalde omstandigheden clementie te verlenen aan bedrijven die een kartel melden of meewerken aan de opsporing daarvan)?

Wat zouden de gevolgen zijn als informatie, die op basis van deze richtlijn wordt verzameld, niet mag worden gebruikt als bewijs om natuurlijke personen sancties op te leggen? Welke beperkingen levert dit op? Bij welke concrete praktijkvoorbeelden uit het verleden zou dit problemen hebben opgeleverd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben een aantal vragen en opmerkingen over de stukken die op de agenda staan van het schriftelijk overleg naar aanleiding van de informele Raad voor het Concurrentievermogen en Telecom op 17 en 18 juli 2017.

Geannoteerde agenda van de Raad voor Concurrentievermogen en Telecom

De leden van de CDA-fractie danken de Minister voor zijn bericht over de laatste stand van zaken met betrekking tot de voortgang van de e-kaart voor diensten in de geannoteerde agenda. Deze leden lezen hierbij dat de eerste verkenning van de e-kaart is afgerond. Kan de Minister schetsen wat opvallende en belangrijke bevindingen zijn van deze eerste verkenning? Ook vragen zij of na het algemeen overleg over de Raad voor Concurrentievermogen van 23 mei 2017 al significante ontwikkelingen zich hebben voorgedaan op het dossier. Verder lezen deze leden dat het Estse voorzitterschap na de zomer een aanvang zal maken met de daadwerkelijke onderhandelingen. Kan de Minister aangeven wanneer precies de onderhandelingen daadwerkelijk zullen starten en bij welke Raad voor Concurrentievermogen de definitieve Nederlandse inzet zal worden bepaald? Kan de Minister aangeven wanneer de Kamer het volgende (uitgebreide) bericht over de laatste stand van zaken met betrekking tot de onderhandeling en de keuzes van de verordening en een richtlijn Europese e-kaart voor diensten (motie-Van den Berg/Weverling, Kamerstuk 21 501-30, nr. 401) en over de richtlijn versterken bevoegdheden nationale mededingingsautoriteiten (motie-Weverling/Van den Berg motie, Kamerstuk 21 501-30, nr. 402) zal ontvangen?

Deze leden lezen verder dat naar aanleiding van de motie-Weverling (Kamerstuk 21 501-30, nr. 403) diverse sectorale belanghebbenden en sociale partners hun standpunten over de e-kaart voor diensten in de afgelopen periode met het ministerie hebben gedeeld en besproken. Welke sectorale belanghebbenden en sociale partners waren dit? Kan de Minister de standpunten van diverse sectorale belanghebbenden en sociale partners ook met de Kamer delen, zodat ook de Kamer een beter beeld krijgt van de wensen en de zorgen? De Minister geeft aan dat bij het bepalen van de Nederlandse inzet over de e-kaart voor diensten deze ingebrachte standpunten te zullen meenemen. Wat neemt de Minister precies mee van de ingebrachte standpunten om de Nederlandse inzet te gaan bepalen?

De leden van de CDA-fractie lezen verder in de geannoteerde agenda dat lidstaten in verband met de uitrol van 5G voldoende spectrum beschikbaar moeten stellen en helderheid moeten geven over de voorwaarden voor de vergunningverlening van spectrum. Kan de Minister aangeven of de voorbereidingen hiervoor in Nederland soepel verlopen, hoe de marktpartijen hierbij worden betrokken en op welke wijze de Minister toewerkt naar logische veilingontwerpen?

Ook lezen de leden van de CDA-fractie in de geannoteerde agenda dat er twee break-out sessies op de agenda staan. Is de Minister bereid bij de sessie «interne markt als dienst» plaats te nemen, zodat hij mee kan praten over de e-kaart voor diensten en hierbij ook de kritische geluiden die verkondigd zijn tijdens algemeen overleg Raad Concurrentievermogen van 23 mei 2017 in te brengen?

De BNC-fiches

De leden van de CDA-fractie kunnen zich bij de drie fiches die zijn geagendeerd door dit schriftelijke overleg op hoofdlijnen vinden in de inzet van de Minister. Deze leden steunen de lijn dat het beter is om huidige instrumenten effectiever in te zetten in plaats van dat nieuwe instrumenten zouden moeten worden ontwikkeld. Ook steunen deze leden het belang van handhaving, want wetten zonder werking zijn waardeloos. Deze leden zijn wel benieuwd wat het negatieve subsidiariteit en proportionaliteitsoordeel concreet betekent voor de Nederlandse inzet en mogelijke acties bij de verordening generieke onderzoeksbevoegdheid?. Deze leden zouden in zijn algemeenheid graag zien dat naar mogelijkheden wordt gezocht om de handhaving van Europese wetten te verbeteren. Op welke manier zou volgens de Minister op basis van de huidige instrumenten en regels meer gestructureerd wetten kunnen worden gehandhaafd? Hoe vindt de Minister ervan om tijdens de Raad voor Concurrentievermogen ervoor te pleiten dat de EU een plan gaat opstellen met mogelijkheden om op basis van de huidige instrumenten en regels meer gestructureerd wetten te gaan handhaven?

Verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van 29 en 30 mei 2017

De leden van de CDA-fractie lezen in het verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van 29 en 30 mei 2017 dat Nederland het belang van een effectieve e-kaart heeft benoemd, zodat deze van toegevoegde waarde kan zijn voor ondernemers. Op welke wijze heeft de Minister tijdens de Raad kritische noten laten horen over de e-kaart, in lijn van de reacties van de Tweede Kamer tijdens het algemeen overleg Raad Concurrentievermogen van 23 mei 2017? Kan de Minister uitgebreider weergeven wat hij tijdens de Raad precies heeft gezegd over de e-kaart? Wat waren tijdens de Raad de reacties van de andere lidstaten op de e-kaart? Wat betekent de zin in het verslag dat de Raad de presentatie heeft aangehoord over de gepresenteerde richtlijn versterken bevoegdheden nationale mededingingsautoriteiten precies? Wordt hiermee bedoeld dat de Raad tot dusver instemt met de ontwikkelingen en geen kanttekeningen ziet of betekent dit alleen dat de Raad de presentatie ter kennisgeving heeft aangenomen?

Verslag van de Telecomraad van 9 juni 2017

De leden van de CDA-fractie leden lezen in het verslag van de Telecomraad van 9 juni 2017 dat het Maltees EU-voorzitterschap een voortgangsrapportage over de herziening van de regels over e-privacy presenteerde. Kan de Minister aangeven wat de belangrijkste conclusies hiervan waren?

Kan de Minister aangeven of er nog nieuwe punten naar voren kwamen uit de terugkoppeling van de afgeronde onderhandelingen met het Europees Parlement over de verordening WiFi4EU en de verordening wholesale roaming-markten?

Deze leden lezen verder dat veel lidstaten zich huiverig toonde voor meer gedetailleerde regels op het gebied van verdeling van spectrumvergunningen om op deze wijze flexibiliteit te behouden om rekening te kunnen houden met nationale en lokale omstandigheden. Kan hieruit de conclusie

worden getrokken dat er ook geen gedetailleerde regels op het gebied van verdeling van spectrumvergunningen komen?

De leden van de CDA-fractie lezen dat de Europese Commissie haar weerstand herhaalde tegen regulering van netwerkspelers die niet evident dominant zijn in de markt. Kan de Minister aangeven of de andere lidstaten het eens waren met de Europese Commissie of meer op de lijn van Nederland en België zaten? Wanneer is er een nieuwe geschikt moment voor Nederland om te pleiten voor aanvullende opties om toegang tot netwerken te kunnen reguleren, ook in het geval van twee netwerken (duopolie)?

Deze leden lezen dat Nederland heeft ingestemd met de algemene oriëntatie regulering van grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten, aangezien het voorstel op veel punten in de door Nederland gewenste richting is aangepast. Kan de Minister aangeven op welke punten het voorstel is aangepast, wat de gevolgen van de aanpassingen zijn en hoe andere lidstaten in deze discussie stonden?

Tot slot merken de leden van de CDA-fractie op dat zij benieuwd zijn of het klopt dat eind 2017 een voorstel over illegale content op elektronische netwerken wordt verwacht. Zo ja, heeft de Minister al een beeld wat dit voorstel precies gaat inhouden en wat de gevolgen van dit voorstel voor Nederland zouden kunnen zijn?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken die op de agenda staan van dit schriftelijk overleg naar aanleiding van de informele Raad voor het Concurrentievermogen en Telecom op 17 en 18 juli 2017. Zij hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

Allereerst vragen deze leden wat de reden is dat de geannoteerde agenda zo kort voor het schriftelijke overleg naar de Kamer is gestuurd. Hoe gaat de Minister dit de volgende keer voorkomen?

Geannoteerde agenda van de Raad voor Concurrentievermogen en Telecom

Het Estse voorzitterschap heeft van tevoren aangekondigd dat de informele raad met name zal gaan over het vrije verkeer van data, inclusief het scheppen van meer duidelijkheid over «data ownership» en afspraken maken over veilige uitwisseling en opslag van data. Kan de Minister aangeven om welke voorstellen het precies gaat en of er nieuwe voorstellen verwacht worden? Wat zal een «wetgevend voorstel voor een samenwerkingsverband voor een vrij verkeer van data binnen de Europese Unie» precies inhouden?

De voorstellen van de Europese Commissie gaan onder andere over het wegnemen van locatie-afhankelijke belemmeringen voor dataverkeer. Wat zijn volgens de Minister ongewenste locatie-afhankelijke belemmeringen?

Kan de minister nader toelichten waarom hij geen voorstander is van volledige harmonisatie van spectrumbeleid in de EU? Kan de Minister nader ingaan op de flexibiliteit op nationaal niveau die volgens hem nodig is om in te spelen op nationale omstandigheden en beleidsdoelen. Op welke omstandigheden en beleidsdoelen doelt de Minister precies? Valt het gebruik van de 3,5GHz frequentie door de inlichtingendiensten bijvoorbeeld onder deze nationale omstandigheden?

BNC-Fiche Verordening generieke onderzoeksbevoegdheid

Kan de Minister nader toelichten waarom hij de voorkeur geeft aan het verbeteren van het bestaande Single Market Scoreboard in plaats van het voorstel van de Europese Commissie voor een Generieke Onderzoeksbevoegdheid? Is sterk toezicht op de juiste toepassing van Europese regels niet juist in het voordeel van Nederland om een goed functionerende interne markt te waarborgen?

Roaming

Onlangs zijn dataroaming en roamingkosten voor bellen in de EU afgeschaft. Bellen binnen de EU nog wel hoge tarieven buiten bundel, oplopend tot 1,99 euro in Duitsland. Wat de leden van D66-fractie betreft, wordt ook aan deze niet uit te leggen situatie snel een einde gemaakt. Deelt de Minister de mening dat het voor ondernemers makkelijker is om zaken te doen als zij gewoon Europees kunnen bellen vanuit het eigen bedrijf zonder vele malen de kostprijs te moeten betalen? Honderdvijftig Europarlementariërs hebben een soortgelijk voorstel aan de Europese Commissie gedaan. Is Minister bereid deze oproep van de Europarlementariërs te agenderen voor volgende informele Telecomraad?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de geannoteerde agenda en de diverse fiches die staan geagendeerd. Zij hebben hierover enkele vragen.

Geannoteerde agenda van de Raad voor Concurrentievermogen en Telecom

De leden van de SP-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat op de Raad gesproken zal worden over vrij dataverkeer waarbij ook toegang tot data voor nationale handhavers en toezichthouders worden meegenomen in het wetgevend voorstel. Deze leden zijn benieuwd welke houding de regering aanneemt ten aanzien van dit idee, ook al is het voorstel nog niet nader toegelicht. Is de Minister van mening dat toegang tot data voor nationale toezichthouders via een wetgevend voorstel van de Europese Commissie moet worden vastgelegd?

De leden van de SP-fractie lezen in de agenda tevens dat de regering positief staat ten aanzien van vrij verkeer van data, maar dat datalocatie-eisen gerechtvaardigd kunnen worden. Deze leden delen de mening van de regering op dit vlak en vragen de Minister toe te lichten wat «ongerechtvaardigde datalocatie-eisen» volgens de Europese Commissie zijn.

De leden van de SP-fractie lezen in de geannoteerde agenda en enkele fiches dat eenmalige gegevensverstrekking via het only-once principe door de regering kritisch wordt beschouwd, onder andere vanwege de implicaties voor de bescherming van persoonsgegevens. Deze leden zijn benieuwd hoe de huidige stand van zaken rond het onderzoek naar dit principe zich verhoudt tot de huidige Wet Bescherming Persoonsgegevens en de Algemene Verordening Gegevensbescherming, zoals die vanaf volgend jaar van kracht zal zijn.

De leden van de SP-fractie vragen de regering nader toe te lichten in hoeverre de voorstellen rondom de Single Digital Gateway gaan leiden tot sterk harmoniserende voorschriften. Deze leden verwelkomen de kritische houding ten aanzien van de vorm en inhoud van een dergelijk portaal en

benadrukken dat deze kwesties bij uitstek aan lidstaten zelf dienen te worden overgelaten.

De leden van de SP-fractie vragen de regering toe te lichten welke frequentiegebieden nu beschikbaar zullen worden gemaakt voor 5G en nu nog in gebruik zijn bij andere gebruikers. Deze leden zijn benieuwd in hoeverre deze gebruikers een alternatief wordt geboden dat voor hen bruikbaar zal zijn, om welke gebruikers dit gaat en hoe hoog de kosten voor deze gebruikers zijn. In hoeverre kunnen gebruikers uit de Programme Making & Special Events-sector (PMSE) in de toekomst nog aanspraak maken op dit frequentiegebied?

BNC-fiche Generieke onderzoeksbevoegdheid

De leden van de SP-fractie lezen in het fiche over de generieke onderzoeksbevoegdheid dat de regering kritisch staat ten opzichte van dit voorstel omdat de Europese Commissie al over ruime bevoegdheden beschikt. Deze leden verwelkomen deze kritische houding maar vragen de Minister toe te lichten hoe nationale mededingingsautoriteiten nu grensoverschrijdend kunnen optreden en of grensoverschrijdende kartelvorming afdoende kan worden bestreden door de ACM.

II Reactie van de Minister